

מאת מכון ממרא

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

מסכת מעשרות פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה כלל אמרו במעשרות כל שהוא אוכל ונשמר וגידוליו מן הארץ חייב במעשרות. ועוד כלל אחר אמרו כל שתחילתו אוכל וסופו אוכל אע"פ ששימרו להוסיף אוכל חייב קטן וגדול וכל שאין תחילתו אוכל אבל סופו אוכל אינו חייב עד שיעשה אוכל:

דף א,א פרק א הלכה א גמרא כלל אמרו במעשרות כו'. כתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך הייתי אומר כל הדברים יהו חייבין במעשרות תלמוד לומר את כל תבואת זרעך ריבה. וריבה שאר זרעוני גינה שאין נאכלין. כתיב תבואת זרעך וכתוב (שם) היוצא השדה שנה שנה. הא כיצד טול מבנתיים דבר שהוא אוכל ונשמר. אית דבעי מישמיענה מן הדא עשר תעשר כלל את כל תבואת זרעך פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אין לי אלא תבואה קיטנית מניין תלמוד לומר (שם) וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ להי הוא לרבות זרע שום שחליים וגרגר. או יכול שאני מרבה לוף העליון וזרע כרישין זרע בצלים זרע לפת וצנונות ושאר זרעוני גינה שאינן נאכלין תלמוד לומר (שם) מזרע הארץ ולא כל זרע הארץ. פרי העץ לרבות כל פירות האילן. יכול שאני מרבה חרובה שיטה וצלמונה וחרובי גדירה תלמוד לומר (שם) מפרי העץ ולא כל פירות

דף א,ב פרק א הלכה א גמרא האילן. ירקות מניין איסי בן יהודא אומר המעשרות לירקות מדבריהם. רב חסדא אמר הבקיר קמה וחזר וזכה בה ועבר והפריש ממנה תרומה הרי זו תרומה. מה בין קמה לשיבלין

קמה עד שלא הבקירה עבר והפריש ממנה תרומה אינה תרומה שיבלין עד שלא הבקירן עבר והפריש מהן תרומה הרי זו תרומה. רב חיננא בשם רב חסדא אף בהקדש כן. מיליהון דרבנין פליגין דאמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי (דברים יד) ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך ממה שיש לך ואין לו את חייב ליתן לו יצא לקט שידך וידו שווין בו. היא לקט היא שכחה היא פיאה היא הבקר. אמר רבי יוחנן חבורה היה מקשה הרי הקדש הרי אין ידך וידו שווין בו כמו שידך וידו שווין בו. א"ר אילא מה נן קיימין אם בשנתמרח הכרי ברשות ההבקר וברשות ההקדש אמר התורה (שם) ראשית דגנך ולא של הבקר ראשית דגנך ולא של הקדש. אלא כי נן קיימין בשהבקר שיבלין וחזר וזכה בהן בהבקר פטור ובהקדש חייב בהבקר פטור מן ההיא דאמר רבי יוחנן בשם ר' ינאי (שם) ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך במה שיש לך ואין לו את חייב ליתן לו יצא הבקר שידך וידו שווין בו בהקדש חייב מן הדא הקדיש קמה ופדה קמה חייב. מה בין הבקר מה בין הקדש הבקר יצא ידי בעלים הקדש

דף ב,א פרק א הלכה א גמרא לא יצא ידי הגזבר. א"ר אבין אפילו ידי בעלים לא יצא מאחר שאמר לו פדה את ראשון. רבי זעירא רבי יסא בשם רבי לעזר הזורע שדה הבקר חייב במעשרות. רבי יונה מפיק לישנא בזכה בשדה הבקר וגידוליה. רבי חייא בר אדא בעי קומי רבי יוחנן כמהין ופטירות מהו שיהיו חייבין במעשרות. אמר ליה רבי יוחנן בשם רבי סיסיי כתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך דבר שהוא נזרע ומצמיח יצאו כמהין ופטירות שאינן נזרעות ומצמיחות. רבי יונה מפיק לישנא מפני שהארץ פולטתן. אף על פי שהוא שומרו להוסיף אוכל חייב קטן וגדול. האם אם אינו שומרו להוסיף אוכל אינו חייב קטן וגדול. רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש זו להוציא מדברי רבן גמליאל דתנינן תמן רבן גמליאל אומר תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן

חייבות במעשרות. אמר רבי יוסי וכי מחמת האוכל ר"ג מחייב מעתה אפילו ירקן אלא רבן גמליאל אומר חשובות הן לאוכל ורבנן אמרי אין חשובות לאוכל. ועוד מן הדא דתני א"ר יהושע מימי לא מלאני לבי לומר לאדם צא ולקוט לך תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן ושלוק לפוטרן מן המעשרות. תני כל שתחילתו אוכל ואין סופו אוכל מה אית לך כהדא דתניא המקיים מלאה של אכרוע לזרע בטלה דעתו קלחים יחידין לא בטלה דעתו. אמר רבי יונה והוא שליטת ירק אבל לא ליקט ירק כך אנו

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא אומרים עצים חייבין במעשרות. וכל שאין תחילתו אוכל אבל סופו אוכל אינו חייב עד שיעשה אוכל. מה אית לך כהדא דתנינן דבתרה מאימתי פירות חייבים במעשרות התאנים משיבחילו:

דף ב,ב פרק א הלכה ב משנה מאימתי הפירות חייבים במעשרות התאנים משיבחילו. והענבים והבאושן משהבאישו. האוג והתותים משיאדימו וכל האדומים משיאדימו. הרמונים משימסו. התמרים משיטילו שאור. הפרסקי משיטילו גידים. והאגוזים משיעשו מגורה. ר' יהודה אומר האגוזים והשקדים משיעשו קליפה. החרובים משינקידו וכל השחורים משינקידו. והאגוזים והקרוסטומלין והפרישין והחזרדין משיקריחו וכל הלבנים משיקריחו. התלתן כדי שתצמח התבואה והזיתים משיכניסו שליש:

דף ב,ב פרק א הלכה ב גמרא משיבחילו בחילו רבי חייא בר ווא אמר חיתה כמה דתימר (זכריה יא) וגם נפשם בחלה בי. רבי אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן משיאדימו פניהם. וכל התאנים פניהם מאדימות רבי תנחום בר מריון בשם רבי יוחנן לוקח אחת ומניח אם בשלה בתוך כדי מעת לעת חייבות ואם לאו פטורות: הענבים והבאושין משיבאישו. רבי זעירא בשם רבי יסא משיקראו באישה. רבי אייבו בר נגרי

רבי תנחום בר עילאי בשם רבי נחום בר סימאי והוא שתהא חרצנה שלהן נראית מבחוץ. אמר רבי יוחנן רכיב הוינא על כתפי דסבי ושמעית קליה דרבי שמעון בן אלעזר יתיב מתני מכניסין במעי מלפפון ואין מכניסין במעי אבטיח. מה בין מעי מלפפון למעי אבטיח. אמר רבי שמעון בר ברסנא מעי מלפפון לאכילה מעי אבטיח לזריעה. אם את אומר כן נמצאת מכבד את הקרקע בשבת: כל האדומין משיאדימו. מיישא תני רימון שניקרה בו אפי' פרידה אחת כולה

דף ג,א פרק א הלכה ב גמרא חיבור למעשר. אשכול שבישל בו אפילו גרגיר יחידי כולו חיבור למעשרות. אמר רבי חנינא פשטו הוא לן כל אותה הגפן כל אותו המין. חזרו ופשטו לו כל אותה הרות. רבי יוסי בי רבי בון אומר כל אותו הכרם. היה כרם קטן ועשאו גדול גדול ועשאו קטן אחד ועשאו שנים שנים ועשאו אחד. שמואל אמר דלעת שניקרה בבית אביה כל אותה הגומא אסורה. אף במכבדות תמרה כן. אמר רבי יוסי שאל יונתן בן חרשא איש גינוסר את רבן גמליאל וחכמים ביבנה ניקורי רטב באביהן מה הן. אמרו לו כל אותו הדקל אסור. אמר רבי יוסי לכן צריכה בשניקרו כולן שלא תאמר הואיל ואין דרך הנחש לעשות כן אני אומר ענן של ציפורים שכן עליהן וניקרו. רבי יונה בשם רבי שמעון חסידא ניקורי רטב באביהן אסור והרבים נהגו בהן היתר ואינן ניזוקין: הרימונים משימסו. רבי זעירא בשם רבי יסא משיתמעך האוכל תחת ידיו. רבי יודה בר פזי בשם רבי יהושע בן לוי משיכניסו מחצה. רבי יונה בעי דילמא מן רבנין דאגדתא הוא שמע לה. (דברים א) אחינו המסו את לבבינו פלגין לבבינו. התמרים משיטילו שאור. רבי חייא בר ווא אמר משיתמלא החרץ. רבי יונה בעי מה נן קיימין אם כשיתמלא החרץ נובלת היא אם משתפרוש גרעינה מתוך האוכל בשלה היא כל צורכה. רבנין דקיסרין אמרו [משישטחם]

ויהיו יפות לאכילה: הפרסקין משיטילו גידים. רבי זעירא בשם איסי משיטילו גידים אדומים: האגוזים והשקדים משיעשו מגורה רבי יודה אומר האגוזים והשקדים משיעשו קליפה. אמרו בקליפה התחתונה שהיא סמוכה לאוכל. מודים חכמים לרבי יודה באלצרין ובאיפסטקין ובאיצטרובילין משיעשו קליפה. תני רבי חיננא בר פפא חרובין שילשולן היא חנטן. וכל השחורין. כגון ענבי הדס וענבי סנה. משינקידו. תני רבי חיננא בר פפא משיעשו נקודות נקודות שחורות. הפרישין. איספרגלין ולמה נקרא שמן פרישין שאין לך מין אילן שהוא פריש לקדירה אלא זה בלבד. וכל הלבנים. כגון אילין מרפייתה. משיקריחו. רבי חיננא בר פפא אמר משיעשו קרחות קרחות לבנות. תני רבי שמעון בן יוחי משיזחילו מים. אתא עובדא קומי רבי חנינא ובעא למיעבד כרבי חיננא בר פפא. חזר ואמר וכי מחמת האוכל הן מקריחות לא מחמת התולעת שיש בהן. התלתן משתצמיח. כיני מתניתא כדי שתזרע ותצמיח. כיצד הוא

דף ג, ב פרק א הלכה ב גמרא בודק רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן נוטל מלא קומצו ונותן לתוך הספל של מים אם שקע רובה חייבת ואם לאו פטורה. רבי יונה בעי מעתה מה ששיקע יהא חייב ומה שלא שיקע יהא פטור. אלא ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת. אמר רבי יוסי בי רבי בון וכיני ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת. א"ר זעירא כתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך דבר שהוא נזרע ומצמיח יצא פחות משליש שאינו נזרע ומצמיח. רבי חיננא בשם רבי זיתים וענבים שלא הביאו שליש אף המשקין היוצא מהן להכשיר אינן מכשירים. רבי חייה בשם רבי חנינא זיתים מאימתי חייבות במעשרות משיבכר צמיא קייטא. לא ביכר צמיא קייטא משביכרו בנות שבע. לא ביכרו בנות שבע משיוורו מרויות שנייה שבמוקצה. רבי לעזר בי רבי יוסי בשם

ר' תנחום בר חייה משיבכרו בנות שבע לבנות. אמר רבי יוסי בי רבי בון ובלבד בנות שבע שבאותו מקום:

דף ג,ב פרק א הלכה ג משנה ובירק הקישואין והדלועין והאבטיחין והמלפפונות התפוחים והאתרוגים חייבים גדולים וקטנים. רבי שמעון פטר את האתרוגים בקוטנן. החייב בשקדים המרים פטור מן המתוקים החייב במתוקים פטור מן המרים:

דף ג,ב פרק א הלכה ג גמרא תמן תנינן הלוקח שדה ירק בסוריא עד שלא באו לעונת המעשרות חייב משבאו לעונת המעשרות פטור ולוקט כדרכו ולוקח וכא את אמר הכין. חזקיה אמר בשדה של קישואין ושל דילועין היא מתניתא. אמר רבי זעירא אפילו תימר בשדה ירק עצמו עוד הוא יש לו גבול משיביא שלש פתילות. נהוראי בר שיניא אמר משום רבי שמעון תפוחים קטנים פטורים תפוחים גדולים חייבים. תפוחי מילי מילה בין גדולים בין קטנים חייבים. ודא מתניתא מה היא מאן דאמר קטנים במחלוקת מאן דאמר תפוחי מילי מילה דברי הכל. אתרוג הבוסר רבי עקיבה אומר אינו פרי וחכמים אומרים פרי. רבי אילא רבי יסא בשם רבי לעזר אתיא דרבי שמעון בשיטת רבי עקיבה רבו. כמה דרבי עקיבה אמר אינו פרי כן רבי

דף ד,א פרק א הלכה ג גמרא שמעון אומר אינו פרי. אמר רבי יוסי כל שהוא כשר ללולב חייב במעשרות וכל שאינו כשר ללולב אינו חייב במעשרות. התיבון הרי המנומר הרי גדל בטפוס הרי עשוי ככדור הרי הוא פסול ללולב וחייב במעשרות. מסתברא רבי שמעון יודי לרבי עקיבה ורבי עקיבה לא יודי לר"ש. ר"ש יודי לר"ע דכתיב פרי ואינו פרי. ר"ע לא יודי לר"ש הרי המנומר הרי גדל בטפוס הרי עשוי ככדור הרי הוא פסול ללולב וחייב במעשרות: החייב בשקדים המרים פטור במתוקים קטנים החייב במתוקים <קטנים> פטור במרים

גדולים. תני רבי ישמעאל בי רבי יוסי משום אביו שקידים המרים הרי אלו פטורין ומתוקים אינן חייבים עד שתפרוש קליפתן החיצונה. הורי רבי חנינא בציפורין כהדא דרבי ישמעאל בי רבי יוסי. במה הורי ציפוראי אמרי במרים. רבי זעירא אמר במתוקים. אמר רבי יוחנן ירדו לכאן נתחייבו עלו כבר נפטרו. הורי רבי פינחס כיון שראה שלשה שפירשה קליפתן החיצונה שהוא תורם את כל הקופה. אמר רבי מנא ובלבד שלא יתרום מקופה על חבירתה:

דף ד, א פרק א הלכה ד משנה ואיזהו גורנן למעשרות הקישואין והדלועין משיפקיסו ואם אינו מפקס משיעמיד ערימה. אבטיח משישלק. ואם אינו משלק משיעשה מוקצה. ירק הנאגד משיוגד ואם אינו אוגד משימלא את הכלי ואם אינו ממלא את הכלי משילקוט כל צורכו. הכלכלה משיחפי אם אינו מחפה משימלא את הכלי ואם אינו ממלא את הכלי משילקוט כל צורכו. במה דברים אמורים במוליך לשוק אבל במוליך לביתו אוכל מהן עראי עד שהוא מגיע לביתו. הפרד והצמוקין והחרובין משיעמיד ערימה. הבצלים משיפקילו ואם אינו מפקל משיעמיד ערימה. התבואה משימרח ואם אינו ממרח משיעמיד ערימה. הקטניות משיכבור ואם אינו כובר משימרח. אף על פי שמירח נוטל מן הקוטעים ומן הצדדים וממה שבתוך התבן ואוכל. היין משיקפה אע"פ שקיפה קולט מן הגת העליונה ומן הצינור ושותה. השמן משירד לעוקה. אף על פי שירד נוטל מן העקל ומן הממל ומבין הפצים ונותן לחמיטה ולתוך התמחוי אבל לא יתן ללפס ולקדירה כשהן מרותחים. רבי יהודה אומר לכל הוא נותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר:

דף ד, א פרק א הלכה ד גמרא מאן דו ירים פקסוסיה מאן דו ירים שלקוקיה היה מפקס ראשון ראשון משלק ראשון ראשון לא נטבלו עד שיפקס כל

דף ד,ב פרק א הלכה ד גמרא צורכו וישלק כל צורכו. פיקס ושלק ברשות הקדש ופדיו אוגדו צינוק גדול לשדה אבל אם אגדו צינוק קטן לשוק נטבל. רבי זעירא בעי אדיין לא נגמרה מלאכת השדה ואת אמר הכין. אלא כיני אוגדו צינוק גדול בשדה והוא עתיד לאוגדו צינוק קטן לשוק נטבל. היתה כלכלה אחת ובדעתו למלאות את חציה כיון שמילא חציה נטבלה. בדעתו למלאות את כולה לא נטבלה עד שימלא את כולה. היו שתים ובדעתו למלאות שתיהן לא נטבלו עד שימלא את שתיהן. במה דברים אמורים במוליך לשוק אבל במוליך לביתו אוכל מהן עראי עד שהוא מגיע לביתו. מה בין המוליך לשוק מה בין המוליך לביתו בשעה שהוא מוליך לביתו בדעתו הדבר תלוי ובשעה שהוא מוליך לשוק לא בדעתו הדבר תלוי בדעת הלקוחות הדבר תלוי שמא ימצא לקוחות ונטבלו מיד. תני משיעמיד ערימה בראש גגו. רבי יונה בעי הא בשדה לא. אמר רבי חיננא דרובה אתא מימר לך אפילו משיעמיד ערימה בראש גגו. הבצלים משיפקילו מן דו ירים פודגרה. תבואה משיתמרח רבי חנניא בשם רבי יוחנן מן דו ישפר אפוי דכריה. והא תני רבי יעקב בר סיסין מאימתי הוא

דף ה,א פרק א הלכה ד גמרא תורם את הגורן משתיקק <את> האלה. כאן בשיש בדעתו למרר וכוון בשאין בדעתו למרר. תני אבל כובר הוא מקצת ותורם מן הכבור על שאינו כבור. אמר רבי אילא שכן דרך בעלי בתים להיות מכניסין לתוך בתיהן מאי טעמא והאלפים (ישעיהו ל) והאלפים והעירים עובדי האדמה בליל חמיץ יאכלו. כבר ברשות ההקדש ופדיו מאחר שהוא יכול לוכל ממנו עראי ועכשיו שאינו יכול לוכל ממנו עראי כמו שעשה מעשה ברשות ההקדש והוא חייב. התיב רבי חיננא והתני שילה וקיפה ברשות ההקדש פטור. אמר רבי יודן תמן אי איפשר לו שלא יכבוש ושלא לשלוק ברם הכא איפשר לו שלא למרר. דאמר רבי אילא והאלפים והעירים וגומר. תני

אבל קולט הוא מתחת הכברה ואוכל. רב חסדא אמר
שהן מחוסרים לרוח. רבי אילא בשם רבי יסא שהן
מחוסרים

דף ה,ב פרק א הלכה ד גמרא ניחה. והתנינן היין
משיקפה מ"ד שהן מחוסרים [ניחה] ניחא מ"ד שהן
מחוסרים לרוח מחוסר הוא בשמרינו. התיב רבי בנימן
בר גידל והתנינן השמן משירד לעוקה מ"ד שהן
מחוסרין [ניחה] ניחא מ"ד שהן מחוסרין לרוח מחוסר
הוא להציל. היה אוכל וחשיכה לילי שבת או שנתנו
לאדם אחר לא נטבלו. רבי ירמיה סבר מימר בנתון
בחמיטה ובתמחוי אבל בנתון בצלוחית לא נטבל. אמר
ליה רבי ירמיה ואין שבת טובלת. אמר ליה ואין מקח
טובל. אמר ליה כההיא דאמר רבי יוסי בשם רבי
זעירא רבי יונה רבי זעירא בשם רבי לעזר אף מה
שבלגין לא נטבל מפני שהוא עתיד להחזירו בדבר שלא
נגמרה מלאכתו. חייליה דרבי ירמיה מן הדא ועוד
אמר רבי לעזר עומד אדם על המוקצה ערב שבת
בשביעית ואומר מיכן אני אוכל למחר. לא אמר אלא
בשביעית הא שאר שני שבוע לא. מה עבד ליה רבי
ירמיה להחזירו למקומו אי אתה יכול שהוא עושה
מוקצה לפיכך נטבל. מתניתא פליגא על רבי ירמיה אין
עראי לשבת. פתר לה ובלבד דבר שיש לו מוקצה. על
דעתיה דרבי ירמיה לא שנייא היא דבר שיש לו מוקצה
היא דבר שאין לו מוקצה. רבי מנא בעי היתה צלוחית
מליאה ונתונה בין פצים לחבירו נטבלה או מאחר
שהיא נתונה במקום שלא נגמרה מלאכתו לא
נטבלה. עד היכן רבי יודה בר פזי רבי סימון בשם רבי
יוסי בר חנינא עד כדי שיהא נתון ידו לתוכה והיא
נכוית. הכל מודים

דף ו,א פרק א הלכה ד גמרא בכלי שני שהוא
מותר. מה בין כלי ראשון מה בין כלי שני. אמר רבי
יוסי בי רבי בון כאן היד שולטת וכאן אין היד
שולטת. אמר רבי יונה כאן וכאן אין היד שולטת אלא
עשו הרחקה לכלי ראשון ולא עשו הרחקה לכלי

שני. אמר רבי מנא ההין פינכא דאדיא מסייע לאבא. ההין פינכא דגלוסא מסייע לאבא. דאת מפני ליה מן אתר לאתר ועד כדון הוא רתח. מהו ליתן תבלין מלמטן ולערות עליהן מלמעלן. רבי יונה אמר אסור ועירווי ככלי ראשון הוא. חייליה דרבי יונה מן הדא אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח וכא הוא אמר הכין. אי"ר יוסי תמן כלי חרס בולע תבלין אינן מתבשלין. התיב רבי יוסי בי רבי בון והתני אף בכלי נחושת כן אית לך מימר כלי נחושת בולע. מהו לערות עם הקילוח. אמר רבי חנינה בריה דרבי הלל מחלוקת רבי יונה ורבי יוסי. רבי יצחק בר גופתא בעי קומי רבי מנא עשה כן בשבת חייב משום מבשל עשה כן בבשר וחלב חייב משום מבשל. אמר ליה כיי דאמר רבי זעירא איזו חלוט ברור כל שהאור מהלך תחתיו וכא איזו תבשיל ברור כל שהאור מהלך תחתיו. על דעתיה דרבי יודה מלח כציר יין כחומץ:

דף ו,א פרק א הלכה ה משנה העיגול
משיחליקנו. מחליקין בתאנים ובענבים של טבל רבי יהודה אוסר. המחליק בענבים לא הוכשר ר' יהודה אומר הוכשר. וגרוגרות משידות ומגורה משיעגל. היה דש בחבית ומעגל במגורה נשברה החבית ונפתחה המגורה לא יאכל מהן עראי. רבי יוסי מתיר:

דף ו,א פרק א הלכה ה גמרא חנניא בריה דרבי יסא אמר מה פליגין רבי יודה ורבנין בטבל שנטבל מדבריהן אבל טבל שנטבל דבר תורה אוף רבנין מודיי. רבי מנא אמר לה סתם רבי אבין בשם רבי יוחנן רבי יודן כדעתיה ורבנין כדעתון דתני זית שפיצעו בידים מסואבות לא

דף ו,ב פרק א הלכה ה גמרא הוכשרו לסופגן במלח הוכשרו לידע יש בו מים לא הוכשרו. רבי יודן אמר הוכשרו. רבנין אמרין במימיו הוא בודק רבי יודה אומר בגופו הוא בודק. והכא רבנין אמרין במימיו הוא מחליק רבי יודא [אמר] בשיש שלו [הוא] מחליק. רבי

אמר לרבי שמעון בריה עלה והבא לנו גרוגרות מן החבית. אמר ליה ואינו אסור משום מוקצה. אמר ליה ואדיין את לזו אין לך אסור משום מוקצה אלא תאינים וענבים בלבד. אמר רבי שמואל בר סיסרטאי מפני שהן מסריחות בנתיים. ר' זעירא בעי קומי רבי יסא לא מסתברא באילין פיצוליי <אילין> הוה עובדא. אמר ליה אוף אנא סבר כן. אתא רבי יוסי בי רבי בון רבי יצחק בר ביסנא בשם רבי יוחנן באילין פיצולייא הוה עובדא. אמר ליה אין לך אסור משום מוקצה אלא תאנים וענבים בלבד. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו הדא דתימא לעניין שבת אבל לעניין מעשרות כל הדברים יש להן מוקצה. אמר רבי מתניתא אמרה כן גרוגרות משידוש ומגורה משיעגיל. אמר רבי יוחנן דברי שונה ראשון לא התחתון צריך לעליון ולא העליון צריך לתחתון. דברי שונה אחרון [התחתון] צריך לעליון ולא העליון צריך לתחתון. דברי שונה אחרון [התחתון] צריך לעליון ולא העליון צריך להתחתון. אמר רבי לעזר דרבי מאיר היא <א"ל> דלא תסבור מימר סתמא ור' יוסי היא הלכה כסתמא לפום כן צריך מימר דרבי מאיר היא דרבי מאיר ור' יוסי הלכה כר' יוסי:

מסכת מעשרות פרק ב

דף ו,ב פרק ב הלכה א משנה היה עובר בשוק ואמר טלו לכם תאנים אוכלין ופטורין לפיכך אם הכניסו לבתיהן

דף ז,א פרק ב הלכה א משנה מתקנים ודאי. טלו והכניסו לבתיכם לא יאכלו מהם עראי לפיכך אם הכניסו לבתיהן אינן מתקנים אלא דמאי. היו יושבים בשער או בחנות ואמר טלו לכם תאנים אוכלין ופטורין ובעל השער ובעל החנות חייבים. רבי יהודה פוטר עד שיחזיר את פניו או עד שישנה מקום ישיבתו:

דף ז, א פרק ב הלכה א גמרא היה עובר בשוק כו'. שמואל אמר דרבי מאיר היא דרבי מאיר אמר אין מתנה כמכר. אמר רבי יוסי דברי הכל היא. אישאלית לאילין דבי רבי ינאי ואמרין נהיגין הוינין יהבין אילין לאילין בחקלא ואכלין ולא מתקנין. מיי כדון כמאן דאמר מאיליהן קיבלו עליהן את המעשרות. מתניי במקום שרוב מכניסין לבתים אבל במקום שרוב מכניסין לשוק אינן מתקנין אלא דמאי. אם במקום שרוב מכניסין לבתים בדא תנינן טלו והכניסו לבתיכם לא יאכלו מהן עראי. מכיון שאמר טול והכניס כמי שאמר טול ואני מעשר על ידך. אבל במקום שרוב מכניסין לשוק אינו נאמן לומר לו עישרתי ואינו נאמר לומר לו לתוך ביתי אני מכניסן. נתן לו דבר מרובה אפילו אמר לו טול ואכול כמי שאמר לו טול והכנס. נתן לו דבר שאין דרכו להיאכל חי אפילו אמר לו טול ואכול כמי שאמר לו טול והכנס. היה אדם גדול ואין דרכו לוכל בשוק ואמר לו טול ואכול כמי שאמר לו טול והכנס. היו שנים לזה אמר לו טול ואכול ולזה אמר לו טול והכנס זה שאמר לו טול ואכול פטור וזה שאמר לו טול והכנס חייב. אמר רבי יוסי ולא מתניתא היא אוכלין ופטורין ובעל השער ובעל החנות חייבין. אמר רבי יונה דברי הכל היא. כאן בדמאי

דף ז, ב פרק ב הלכה א גמרא כאן בודאי. צא ולקוט לך עשרים תאנים משלי ואני ממלא כריסי משלך הממלא את כריסו פטור והאוכל במניין חייב. רבי בון בר חייה בעי קומי רבי זעירא ואין אדם אוכל אחת אחת ברשות הכל ופטור. אמר ליה אין. והכא למה הוא חייב. אמר ליה במצרף. אם במצרף אפילו הממלא את כריסו יהא חייב. ואינו אסור משום חליפין. אמר רבי שימי אין לו חליפין שלא נתכווין האיש הזה אלא להגס את לבו שיאכל. צא ולקוט לך עשרים תאנים משלי אוכל כדרכו והוא פטור. צא ומלא את הכלכלה לא יאכל עד שיעשר. במה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר מתקן ודאי שלא נחשדו

חברים לתרום שלא מן המוקף. אמר רבי רואה אני את דברי מדברי רבן שמעון בן גמליאל מוטב שיתרמו שלא מן המוקף ולא להאכיל לעמי הארץ טבלים. אמר רבי זעירא מדברי שניהם אפילו חבר ששילח לחבר צריך לעשר. הוון בעיין מימר מאן דאמר שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף וזה חבר צריך

דף ח, א פרק ב הלכה א גמרא הוא לעשר ומאן דאמר מוטב שיתרמו שלא מן המוקף ולא להאכיל לעמי הארץ טבלים וזה חבר צריך הוא לעשר. רבי יונה בעי הכא את עביד ליה חבר והכא את עביד ליה עם הארץ. אמר רבי יוסי כאן וכאן עם הארץ הוא אלא בשביל אחד שהוא מתקן הוא נקרא חבר. רבי יוסי בשם רבי ששת רבי לעזר בי רבי יוסי בשם רבי אבין האומר לחבירו אני מעשר על ידך אינו צריך לעמוד עמו. תמן תנינן נתנו באילן למעלה מעשרה טפחים אינו עירוב למטה מעשרה טפחים הרי זה עירוב. אמר רבי לעזר וצריך לעמוד עמו. והכא את אמר הכין. אמר רבי חייה בר אדא כאן בגדול כאן בקטן. רבי חנניה בשם רבי חנינא אפילו תימר כאן וכאן בגדול כאן וכאן בקטן תמן באומר לו אני מערב על ידך ברם הכא באומר לו עשר על ידי. הדא ילפא מן ההיא באומר לו אני <מעשר> [מערב] על ידך שאינו צריך לעמוד עמו וההיא ילפא מן הדא באומר לו עשר על ידי שהוא צריך לעמוד עמו. צא ולקט לך עשרים תאנים משלי אוכל והולך והוא פטור צא ומלא את הכלכלה רבי אומר אומר אני שהוא צריך להראות לו את הכלכלה. וכמה הוא שיעור הכלכלה רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן סתם כלכלה

דף ח, ב פרק ב הלכה א גמרא ארבעת קבין וגדולה סאה וקטנה שלושת קבין. ר' יונה בעי למעשרות איתאמרת או למדת הדין. אין תימר למעשרות איתאמרת כל שכן למידת הדין אין תימר למידת הדין איתאמרת הא למעשרות לא. רבי יוסי פשיטא ליה למעשרות איתאמרת כל שכן למידת הדין.

דף ט, א פרק ב הלכה א גמרא הדא אמרה שביתו טובל לו אבל לא לאחרים. אמר רבי לעזר רבי יודה ורבי נחמיה שניהם אמרו דבר אחד דתנינן תמן רבי נחמיה אומר כל שאין אדם בוש מלוכל בתוכה חייבת. אמר רבי יוסי הוינן סברין מימר מה פליגין רבי נחמיה ורבנין בחצר שהוא בוש לוכל בכולה הא מקצתה בוש ומקצתה לא בוש לא. מן מה דאמר רבי לעזר רבי יהודא ורבי נחמיה שניהם אמרו דבר אחד הדא אמרה מקום שהוא בוש פטור מקום שאינו בוש חייב. אמר רבי יוחנן דברי רבי יהודה עשו אותו כייחור שהוא נוטה לחצר. על דעתיה דרבי יוחנן באוכל אחת אחת ובאוכל ברשות הכל ובמשייר. על דעתיה דרבי לעזר אפילו אינו אוכל אחת אחת אפילו אינו אוכל ברשות הכל ולא שייר:

דף ט, א פרק ב הלכה ב משנה המעלי פירות מגליל ליהודה או עולה לירושלים אוכל עד שהוא מגיע למקום שהוא הולך וכן בחזירה. רבי מאיר אומר עד שהוא מגיע למקום השביתה. הרוכלים המחזירין בעיירות אוכלין עד שהן מגיעין למקום הלינה. רבי יהודה אומר הבית הראשון הוא ביתו:

דף ט, א פרק ב הלכה ב גמרא פירות שלקטן שלא לצורך השבת וקדשה עליהן השבת רבי יוחנן אומר השבת טובלת. רבי שמעון בן לקיש אומר אין השבת טובלת. מתיב רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן על [דעתך] דתימר השבת טובלת והתנינן המעלה פירות מן הגליל ליהודה או עולה

דף ט, ב פרק ב הלכה ב גמרא לירושלים אוכל עד שהוא מגיע למקום שהוא הולך וכן בחזירה ותני עלה אפילו לן אפילו שבת. אמר ליה ברוצה לשבות. תדע לך שהוא כן דתני עלה אפילו שבת בשני ויש שביתה בשני אלא ברוצה לשבות אף הכא ברוצה לשבות. הכל מודים בלינה שאינה טובלת. מה בין לינה מה בין שביתה אדם מגלגל בלינה ואין אדם מגלגל בשביתה

בכל מקום אדם לן ואין אדם שובת בכל מקום. תני מעשה ברבי יהושע שהיה מהלך אחר רבן יוחנן בן זכאי לבני חיל והיו בני אותן העיירות מביאין להם פירות אמר להן רבי יהושע אם לנו כאן אנו חייבין לעשר ואם לאו אין אנו חייבין לעשר. אמר רבי זעירא רבי יהושע דעתו נקיה. אמר ליה רבי מנא וכל עמא שטיי. אלא רבי יהושע דלווייתיה שכיחא ליה הוי דו אמר הלינה טובלת ושאר בני אדם דלית אלווייתיה שכיחא לון אין לינה טובלת. והתנינן רוכלים המחזירין בעיירות אוכלין עד שהן מגיעין למקום הלינה. מהו מקום הלינה ביתו. רבי שמעון בן לקיש אמר בשם רבי הושעיה כגון אילין דכפר חנניה דנפקין וסחרין ארבע וחמש קורין ועיילין דמיכין בבתיהון. תני רבי חלפתא בן שאול רוצה הוא אדם לפלח עסקיו בבית הראשון שהוא פוגע בו וללון שם:

דף ט, ב פרק ב הלכה ג משנה פירות שתרמן עד שלא נגמרו מלאכתן רבי ליעזר אוסר מלוכל מהן עראי וחכמים מתירין חוץ מכלכלת התאנים. כלכלת תאנים שתרמה רבי שמעון מתיר וחכמים אוסרים. האומר לחבירו הילך איסר זה ותן לי בו חמש תאנים לא יאכל עד שיעשר דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. אמר רבי יהודה מעשה בגינת וורדים שהיתה בירושלים והיו תאיניה נמכרות משלש ומארבע באיסר ולא הפרישו ממנה תרומה ומעשר מעולם:

דף ט, ב פרק ב הלכה ג גמרא מה נן קיימין אם בכלכלה של תאנים דברי הכל אסור אם בזיתים על השמן וענבים על היין דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין בתמרים והוא עתיד לדורסן ובגרוגרות והוא עתיד לדושן. רבי ליעזר אומר תרומה טובלת בפירות שלא נגמרו מלאכתן ורבנין אמרין אין תרומה טובלת בפירות שלא

דף י, א פרק ב הלכה ג גמרא נגמרו מלאכתן. ראשון מהו שיטבול. מה נן קיימין אם בכדי שנתמרח דברי הכל אסור אם במעשר ראשון שהקדימו בשבלין דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין בתמרים והוא עתיד לדורסן בגרוגרות והוא עתיד לדושן והפריש מהן תרומה גדולה ונמלך להניחן כמות שהן ועבר והפריש מהן ראשון. אין תימר למפרע נטבלו תרומה שהיא טובלי ואין תימר מיכן ולבא ראשון הוא שהוא טובל. הלוקח תמרים והוא עתיד לדורסן גרוגרות והוא עתיד לדושן אסור לוכל מהן עראי ומתקנן דמאי דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים אוכל מהן עראי ומתקנן ודאי דברי ר' יוסי. ר' הילא רבי לעזר בשם חילפיי אמר ר' יונה אשכחון כתוב בפינסקיה דחילפיי אוכל מהן עראי ומתקנן ודאי. וקשיא אם אוכל מהן עראי מתקנן ודאי אם מתקנן דמאי

דף י, ב פרק ב הלכה ג גמרא יהא אסור לוכל מהן עראי. רבי יוסי בשם רבי הילא אוכל מהן עראי משום דבר שלא נגמרה מלאכתו ומתקנן ודאי מתוך שיודע שביתו טובל אף הוא מפריש תרומה משעה ראשונה. אמר רבי לעזר בכלכלה של כל דבר היא מתניתא. רבי שמעון מתיר מקל וחומר ומה אם בשעה שיש עליה זיקת שלשה מעשרות את אמר מותר בשעה שאין עליה אלא זיקת שני מעשרות לא כל שכן. ראשון מהו שיטבול לשני. מה אם בשעה שיש עליה זיקת שני מעשרות את אמר מותר בשעה שאין עליה אלא זיקת מעשר אחד לא כל שכן: רבי זעירא בשם רבי יוחנן רבי הילא בשם רבי לעזר מה פליגין בלוקט ונותן לו אבל בלוקט ואוכל כל עמא מודיי שהוא אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. רבי הילא בשם רבי לעזר כשם שהן חלוקין כאן כך חלוקין בחצר בית שמירה דאמר רבי יוחנן מקח וחצר ושבת אינה תורה. רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש המחזור מכולן זו חצר בית שמירה. חברייא בשם רבי יוחנן כך משיב רבי יודה את רבי מאיר אין את מודה לי בנותן לבנו שהוא פטור. מה

לי הלוקט ונותן לבנו מה לי הלוקט ונותן לאחר. רבי יודן בעי מה חמית מימר בלוקט ונותן לו או נימר בלוקט ואוכל. אמר רבי מנא לית כאן בלוקט ואוכל אלא בלוקט ונותן לו מן הדא גינת וורדין אית לך מימר גינת וורדין בלוקט ואוכל לא בלוקט ונותן לו אוף הכא בלוקט ונותן לו דו אמר ליה אין את עליל את מקלקל וורדייה. מתניי פליגא על הווייה דרבי מנא

דף יא,א פרק ב הלכה ג גמרא כרמא אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים הרי זה מכור שלא מכר לו אלא שמו. פרדיסא אני מוכר לך אף על פי שאין בו אילנות הרי זה מכור שלא מכר לו אלא שמו:

דף יא,א פרק ב הלכה ד משנה האומר לחבירו הילך איסר זה בעשרים תאנים שאבור לי בורר ואוכל. באשכול שאבור לי מגרגר ואוכל. ברימון שאבור לי פורט ואוכל. באבטיח שאבור לי סופת ואוכל. אבל אם אמר לו בעשרים תאנים אלו בשני אשכולות אלו בשני רימונים אלו בשני אבטיחים אלו אוכל כדרכו ופטור מפני שקנה במחובר לקרקע. השוכר את הפועל לקצות בתאנים. אמר לו על מנת שאוכל תאנים הוא אוכל ופטור. ע"מ שאוכל אני ובני או שיאכל בני בשכרי הוא אוכל ופטור ובנו אוכל וחייב. על מנת שאוכל בשעת הקציעה ולאחר הקציעה בשעת הקציעה אוכל ופטור ולאחר הקציעה אוכל וחייב שאינו אוכל מן התורה. זה הכלל [כל] האוכל מן התורה פטור ושאינו אוכל מן התורה חייב. היה עושה בלבסים לא יאכל בבנות שבע בבנות שבע לא יאכל בלבסים. אבל מונע הוא את עצמו עד שהוא מגיע למקום היפות ואוכל. המחליף עם חבירו זה לוכל וזה לוכל זה לקצות וזה לקצות זה לוכל וזה לקצות חייב. רבי יהודה אומר המחליף לוכל חייב לקצות פטור:

דף יא,א פרק ב הלכה ד גמרא רבי יוסי בשם רבי יוחנן מגרגר אחת אחת והולך ואוכל. אמר ליה רבי חייא בר

ווא וכן רבי הוה עביד. תני בשם רבי יוסי אבטיח שספת בו אפילו כל שהוא קניו. רבי יונה בעי אף ברימון כן. למה לי על מנת אפילו שלא על מנת. רבי אבין בשם רבי שמיי לכן צריכה אפילו אמר לו על מנת. תמן תנינן היה עושה בידיו אבל לא ברגליו אכל. ותני כן בידו אוגד ברגליו מסמיך אפילו על כתיפו טוען. רבי יוסי בי רבי יהודא אומר עד שיעשה בידיו וברגליו ובגופו כדייש מה דייש שהוא עושה בידיו וברגליו ובגופו אף כל דבר שהוא עושה בידיו וברגליו ובגופו. דייש מה דייש מיוחד שהוא בתלוש אף כל שהוא בתלוש יצא המנכש בשום ובבצלים והמסמך בגפנים והעודר תחת הזיתים. דייש מה דייש מיוחד שגידוליו מן הארץ אף כל דבר שגידוליו מן הארץ יצא החולב והמגבן והמחבץ. דייש מה דייש מיוחד דבר שלא נגמר מלאכתו אף כל דבר שלא נגמר מלאכתו יצא הבודל בתמרים והמפרד בגרוגרות והיין משיקפה והשמן משירד לעוקה. דייש מה דייש מיוחד דבר שלא בא לזיקת המעשרות אף כל דבר שלא בא לזיקת המעשרות יצא הלש והמקטף והאופה. כתיב (דברים כג) כי תבוא בקמת רעך יכול בשאר כל אדם הכתוב מדבר ת"ל (שם) וחרמש לא תניף על קמת רעך את שיש לו רשות להניף ואי זה זה זה הפועל.

דף יא, ב פרק ב הלכה ד גמרא איסי בן עקביא אומר בשאר כל אדם הכתוב מדבר מה תלמוד לומר וחרמש לא תניף מכאן שאין לו רשות לאכול אלא בשעת הנפת מגל. תני רבי שמעון בן יוחי אומר עד איכן דיקדקה התורה בגזל שצריכה לדון בין אדם לחבירו עד כדי הנפת מגל. בתוך כן גדולה מלאכה שלא חרב דור המבול אלא עד מפני הגזל. ופועל עושה במלאכתו ואוכל ופטור מן הגזל. כתיב (דברים כה) לא תחסום שור בדישו אין לי אלא שור בתלוש ואדם במחובר אדם מהו שיאכל בתלוש. מה אם השור שאינו אוכל במחובר אוכל בתלוש אדם שאוכל במחובר אינו דין

שיאכל בתלוש תלמוד לומר לא תחסום שור בדישו שור בלא תחסום ואין אדם בלא תחסום. שור מהו שיאכל במחובר מה אדם שאינו אוכל בתלוש אוכל במחובר שור שאוכל בתלוש אינו דין שיאכל במחובר או מה כאן בלא תחסום אף כאן בלא תחסום תלמוד לומר לא תחסום שור בדישו בדישו אין את חוסמו אבל חוסמו את במחובר לקרקע. מיכן אמרו קוצץ הוא אדם על ידי עצמו על ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי עבדו ושפחתו הגדולים ועל ידי אשתו מפני שיש בהן דעת אבל אינו קוצץ על ידי בנו ובתו הקטנים ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים ולא על ידי בהמתו מפני שאין בהן דעת. לא צריכה האוכל מן התורה יהא חייב. אמר רבי יונה התורה פטרה אותו. תמן תנינן היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים ותני עלה היה עושה בייחור זה לא יאכל בייחור אחר ותנינן היה עושה בכלוסים לא יאכל בבנות שבע בבנות שבע לא יאכל בכלוסים. לא כן צריכה אפילו שתיהן בייחור אחד. כתיב (דברים כג) כי תבא בקמת רעך יכול בשאר כל אדם הכתוב מדבר תלמוד לומר ואל כליך לא תתן אבל נותן את לכיליו של חבירך ואי זה זה הפועל. ואכלת ענבים וכי אין אנו יודעין שאין בכרם לוכל אלא ענבים מה תלמוד לומר ואכלת ענבים אלא מיכן שאם היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים. כנפשך כל דבר שהיצר תאב. כנפשך כל דבר שהוא פטור מן המעשרות. מה את אוכל ופטור אף פועל אוכל ופטור. בנפשך מיכן שלא יאכל הפועל יותר על שכרו. מיכן היה רבי אלעזר חסמא אומר לא יאכל הפועל יותר על שכרו. מניין

דף יב, א פרק ב הלכה ד גמרא שנפשו קרוייה שכרו רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינא נאמר כאן נפשו ונאמר להלן נפשו דכתיב (דברים כד) ואליו הוא נושא את נפשו מה נפשו האמורה להלן שכרו אף כאן שכרו. שבעך שלא יהא אוכל ומקיא. שבעך שלא יהא מקלף

בתאנים ומצמץ בענבים. רשאים הפועלים לטבל עמו בציר בשביל שיאכלו ענבים הרבה. רשאי בעל הבית להשקותן יין בשביל שלא יאכלו ענבים הרבה. רשאי בעל הפרה להרעיבה בלילה בשביל שתאכל הרבה בשעה שהיא דשה. רשאי בעל הבית להאכילה פקיעי עמיר בשביל שלא תאכל הרבה בשעה שהיא דשה. רבי אבהו אמר התריגו לבהמין. רבי חנניא מייכלין דבילה. רבי מנא מיכלין איסטפניני. תני רבי חייה אוכל פועל אשכול ראשון. תני אשכול אחרון. רבי שמואל בשם רבי הילא נתנו לסל אסור. אמר רבי יוסי לא כן צריכה כשהיה הוא בוצר ואחר מוליך אבל אם היה הוא בוצר הוא מוליך בתחילה אוכל משום הלכות מדינה ולבסוף אוכל משום פועלין. הפועלים אוכלין בהליכתן מאומן לאומן ובחזירתן לגת ובחמור שתהא פורקת. תני מערים אדם על פועליו להיות אוכלין תשע וקוצין אחת אית תניי תני קוצין תשע ואוכלין אחת. ניחא אוכלין תשע וקוצין אחת קוצין תשע ואוכלין אחת. אמר רבי אבין שלא תאמר יעשה כלאחר גמר מלאכה ויהא חייב. ניחא לאכול חייב לקצות חייב. אמר רבי לעזר דרבי מאיר היא דרבי מאיר אמר מקח טובל בפירות שלא נגמרה מלאכתן. אמר רבי לעזר רבי מאיר ורבי ליעזר שניהן אמרו דבר אחד כמה דרבי ליעזר אומר תרומה טובלת בפירות שלא נגמרה מלאכתן. כן רבי מאיר אומר מקח טובל בפירות שלא נגמרה מלאכתן:

מסכת מעשרות פרק ג

דף יב, א פרק ג הלכה א משנה המעביר תאנים בחצרו לקצות בניו ובני ביתו אוכלין ופטורין והפועלין שעמו

דף יב, ב פרק ג הלכה א משנה בזמן שאין להן עליו מזונות אבל אם יש להן עליו מזונות הרי אלו לא יאכלו. המוציא פועליו לשדה בזמן שאין להן עליו מזונות אוכלין ופטורין אבל אם יש להן עליו מזונות

אוכלין אחת אחת מן התאינה אבל לא מן הסל ולא מן הקופות ולא מן המוקצה. השוכר את הפועל לעשות עמו בזיתים אמר לו על מנת לוכל זיתים אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. לנכש בבצלים אמר לו על מנת לוכל ירק מקרטס עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב:

דף יב,ב פרק ג הלכה א גמרא המעביר תאנים כו'. הוא עצמו מהו שיאכל. רב אמר הוא אסור לוכל. עולא ב"ר ישמעאל בשם רבי לעזר הוא מותר לוכל. רב כרבי מאיר רבי לעזר כרבנן. רב כרבי מאיר אין כרבי מאיר אפילו בניו ובני ביתו יהו אסורין. אלא רב כרבי ורבי לעזר כרבנן. דאמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי רבי יוסי בן שאול בשם רבי אין אוכלין על המוקצה אלא על מקומו. דברי חכמים. רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי אוכלין על המוקצה בין על מקומו בין שלא על מקומו. מוטיב רבי יוסי בן שאול לרבי והתנינן החרובין עד שלא כינסן לראש הגג. אמר ליה לא תתיביני חרובין. חרובין מאכל בהמה הן. על דעתיה דרב מה בין הוא מה בין בניו. הוא על ידי שהוא תלוי במוקצה אסור בניו על ידי שאינן תלויין במוקצה מותרין. ניחא בניו. ובני ביתו ואין לה עליו מזונות.

דף יג,א פרק ג הלכה א גמרא כמאן דאמר אין מזונות לאשה דבר תורה. כהדא דתני אין בית דין פוסקין מזונות לאשה מדמי שביעית. אבל ניזונת היא אצל בעלה שביעית. ויעשו אותה כפועל שאינו יפה שוה פרוטה. הדא אמרה שלא עשו אותה כפועל שאינו יפה שוה פרוטה. אפילו כמאן דאמר אין לה עליו מזונות אין לה עליו בית דירה כהדא דתני אנשים ששיתפו שלא מדעת אנשים שיתופן נשים ששיתפו שלא מדעת אנשים אין שיתופן שיתוף. תני וכולן שנכנסו משדה לעיר נטבלו. מתניתא דרבי דתני הביא תאנים מן השדה לאוכלן בחצר שאינה משתמרת ושכח והכניסן לתוך ביתו או שהכניסום התינוקות הרי זה מחזירן למקומן ואוכל. לא אמרו אלא שוגג הא מזיד

אסור. מאן תניתה רבי דתני הביא תאנים מן השדה והעבירן לחצירו לאוכלן בראש גגו רבי מחייב רבי יוסי בי רבי יהודה פוטר.

דף יג, ב פרק ג הלכה א גמרא הוי מאן דתנא המעביר תאנים בחצירו לקצות הא לא לקצות חייב. רבי עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר רבי ורבי יוסי בי רבי יהודה היו מכניסין את הכלכלה לאחורי הגגות ראה אותן רבי יודה בי רבי אלעאי אמר להן ראו מה ביניכם לראשונים. רבי עקיבה היה לוקח שלשה מינין בפרוטה בשביל לעשר מכל מין ומין ואתם מכניסין את הכלכלה לאחורי הגגות. מה לי לאחורי הגגות אפילו הכניסם בחצירו לאוכלן בראש גגו. ולא רבי יוסי בי רבי יהודה היא. בגין רבי דהוה עימיה חמתון חד סבא אמר לון יהבון לי אתון אמרון ליה אין. אמר לון לאבוכון דבשמיא לא יהביתון אלא לי. רבי יוחנן כרבי ורבי שמעון בר לקיש כרבי יוסי בי רבי יודה. רבי יוחנן כרבי אפילו דיסבור כרבי יוסי בי רבי יודה חומר היא בשבת שכן נשרים שנשרו מאיליהן אסורים. רבי שמעון בן לקיש כרבי יוסי בי רבי יודה אפילו דיסבור כרבי חומר היא בחצר בית שמירה דאמר רבי

דף יד, א פרק ג הלכה א גמרא יוחנן מקח וחצר ושבת אינן תורה. רבי אימי בשם רבי שמעון [בן לקיש] המחזור שבכולן זה חצר בית שמירה. רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחי היו לו שתי חצירות אחת במגדלא ואחת בטיבריא העבירו בזו שבמגדלא לאוכלן בזו שבטיבריא מכיון שהעבירן דרך היתר מותר. אתיא דרבי שמעון בן יוחי כרבי יוסי בי רבי יודה ורובה מן דרבי יוסי בי רבי יודה. מה דאמר רבי יוסי בי רבי יודה בעומד במקום פטור. מה דאמר רבי שמעון בן לקיש בעומד במקום חיוב. מכיון שהעבירן דרך היתר מותר. רבי אליעזר דרובא מן תרוויהון דרבי ליעזר אמר מכיון שהתחיל בהן דרך היתר מותר. ניחא לא מן הסל ולא מן הקופה ולא מן המוקצה כמה דתימר תמן מלקט אחת אחת ואוכל ואם צירף חייב ואמור און

הכא כן. אי"ר יצחק מוקצה עשו אותה כמצורף. תני דבי רבי אוכל כדרכו ופטור. רבי יונה בעי מה נן קיימין אם כששכרו לעשות עמו בזיתים כל עמא מודיי שהוא אוכל כדרכו ופטור ואם ששכרו לעשות עמו בגופן של זיתים כל עמא מודיי שהוא אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. אלא כי נן קיימין כששכרו לנכש עמו בזיתים מן דבתרה לנכש עמו בבצלים אמר לו על מנת לוכל ירק מקרטם עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב. אלא כי נן קיימין כששכרו לנכש עמו בזיתים מן דבתרה לנכש עמו בבצלים אמר לו על מנת לוכל ירק מקרטם עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב. רבי חגי שאל לחבריא מהו אהן פטור דתנינן הכא. א"ל משום אוכל עראי בשדה והוא פטור. אמר לון וכא אתינן מתניי משום אוכל עראי בשדה והוא פטור אלא משום הבקר שכן אם הכניסו לביתו פטור דתני מצא

דף יד, ב פרק ג הלכה א גמרא כלכלה מחופה בעלין אסורה משום גזל וחייבת במעשרות. אסורה משום גזל משום דבר שיש בו סימנין וחייבין במעשרות שעד עכשיו דעת בעלים עליה. עד היכין עד כדי שיכול לתרום מן המובקר. לא היה יכול לתרום מן המובקר עושה אותה דמים ואוכלה. רבי יונה בעי דמים מהו שיטבלו כמקח או מאחר שהבעלים מוציאין אותה לא נטבלה. רבי מנא בעי הגע עצמך שהיתה נתונה בפיו לא נמאס הוא יכול הוא להחזירה אם אומר את כן לא נמצא אוכל טבל למפרע הדא אמרה דמים כמקח הן. מצא כלכלה במקום שהרוב מכניסין לשוק אסור לוכל ממנה עראי ומתקנה דמאי. במקום שהרוב מכניסין לבתים מותר לוכל ממנה עראי ומתקנה ודאי. מחצה על מחצה מתקנה דמאי. מכניסה לבית מתקנה ודאי. רבי יונה בעי דמאי מהו שיטבול לודאי. אם אומר

דף טו, א פרק ג הלכה א גמרא את כן לא נמצאת מקדים. רבי יוסי בי רבי בון רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוצדק צריך להתנות ולומר אם מאותן שמכניסין

לשוק היא מה שעשיתי עשוי ואם לאו לא עשיתי כלום. שלא תהא מאותן שמכניסין לבית ונמצאת תרומת מעשר טבולה לתרומה גדולה. מחצה על מחצה בשדה מתקנה דמאי. מכניסה לבית מתקנה ודאי. וחש לומר שמא מאותה שמכניסין לבית היא ונמצאת תרומה גדולה טבולה לתרומת מעשר. אמר רבי מתניה בקורא שם על מעשרותיו. עד כדון דבר שאין לו גורן אבל דבר שיש לו גורן מפרישין תרומת מעשר ואין צריך להפריש תרומה גדולה. כהדא דתני מצא פירות ממורחין בשדה מכונסין אסורין משום גזל מפוזרין מותרין משום גזל בין כך ובין כך חייבין במעשרות ופטורין מתרומה גדולה שאי אפשר לגורן שתיעקר אלא אם כן נתרמה [תרומה גדולה]. נישמענה מן הדא חבר שמת והניח מגורה מלאה פירות אפילו בו ביום הכניסן הרי אלו בחזקת מתוקנים. ואפשר שלא נטרפה דעתו שעה אחת א"ר בון בר חייא תפתר שמת מתוך יישוב. רבי חנינא בשם רבי פינחס שמע לה מן הכא עישור אחר שאני עתיד למוד נתון לעקיבה בן יוסף שיזכה בו לעניים הדא אמרה מן הבית. רבי חייא בר אבא שמע להן מן הכא מי שהיו פירותיו במגורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני הדא אמרה מן הבית. רבי אבא מרי שמע לה מן הכא מן הבית זו חלה הדא אמרה מן השדה:

דף טו,ב פרק ג הלכה ב משנה מצא קציעות בדרך אפילו בצד שדה קציעות וכן תאנה שהיא נוטה על הדרך ומצא תחתיה תאנים מותרות משום גזל ופטורות מן המעשרות. הזתים והחרובין חייבין. מצא גרוגרות אם דרסו רוב בני אדם חייב ואם לאו פטור. מצא פלחי דבילה חייב בידוע שמדבר הגמור. החרובין עד שלא כינסן לראש גגו מוריד מהן לבהמה ופטור מפני שהוא מחזיר את המותר:

דף טו,ב פרק ג הלכה ב גמרא אמר רבי יונה לא אמרו אלא לדרך הא בינו לבין חבירו לא. אמר רבי יונה והוא שמצא זיתים תחת זיתים וחרובין תחת חרובין אבל

אם מצא זיתים תחת חרובין וחרובין תחת זיתים לא בדא. ולא בבתים הן נדרסות אמר רבי בון בר חייא תפתר שרוב דורסין בשדות. רבי זעירא בעי ואינה ניכרת אם דרוסה היא אם אינה דרוסה. אמר רבי שאול פעמים שהיא פוקעת תחת הגלגל והיא דרוסה והיא נראית שאינה דרוסה. פעמים שהרגל דורסתה והיא אינה דרוסה ונראית כדרוסה. אמר רבי לעזר הדא דתימא במקום שאין רוב דורסים בשדות אבל במקום שרוב דורסין בשדות אותן שדרסו אותן המיעוט שעתידין לדרוס מצטרפין.

דף טז, א פרק ג הלכה ב גמרא אית תניי תני שאין שבחו של תלמיד חכם להיות אוכל בשוק כהדא רבי לעזר בר רבי שמעון הוה אכיל בשוקא חמתיה רבי מאיר אמר ליה בשוקא את אכיל ובטל גרמיה:

דף טז, א פרק ג הלכה ג משנה ואיזה היא חצר שהיא חייבת במעשרות רבי ישמעאל אומר חצר הצורית שהכלים נשמרים בתוכה. רבי עקיבה אומר כל שאחד פותח ואחד נועל פטורה. רבי נחמיה אומר כל שאין אדם בוש מלאכול בתוכה חייבת. רבי יוסי אומר כל שנכנס לה ואין אומר לו מה אתה מבקש בתוכה פטורה. רבי יהודה אומר שתי חצירות זו לפניו מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה. הגגות פטורין אף על פי שהן של חצר חייבת. בית שער ואכסדרה ומרפסת הרי אלו כחצר אם חייבת חייבין ואם פטורה פטורין. הצריפין והבורגנין והאליקטיות פטורין. סוכת גינוסר אף על פי שיש בה ריחים ותרנגולין פטורין. סוכת היוצרים הפנימית חייבת והחיצונה פטורה. רבי יוסי אומר כל שאינה דירת החמה ודירת הגשמים פטורה. סוכת החג בחג רבי יהודה מחייב וחכמים פוטורין:

דף טז, ב פרק ג הלכה ג גמרא איזו היא חצר תני רבי ישמעאל כל שהשומר יושב על פתחה ומשמר. רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כולהון מן הבית למדו

בית טובל דבר תורה אמר ביערתי הקדש מן הבית. שמעון קומי רבי יוחנן אמר לון הלכה כדברי כולהון להחמיר. ולמה לא אמרינן ליה משמיה דליתיה מילתא דרבי יוחנן פליגא על מילתא. תני רבי שמעון בן אלעזר אומר משום ר' עקיבה כל שאחד פותח ואחד נועל פטור בשני שותפין לא בשני דיורין. מה בין שותף מה בין דיור כשם שהשותף ממחה כך הדיור ממחה. אמר רבי יונה בבעל הבית ודיורו היא מתניתא בעל הבית ממחה על ידי דיור ואין דיור ממחה על ידי בעל הבית. עליה שמעון קומי רבי יוחנן הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה רבי יונה אמר זעירא ורבי אימי תריהון בשם רבי יוחנן הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה. אמר רבי אימי הורי רבי יוחנן באילין דבי רבי אימי הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה. רבי בון בר חייא בעי קומי ר' זעירא מה בא רבי יהודה להוסיף על דברי רבי עקיבה רבו אמר לו לא כלום. א"ר לעזר לגג מבוצר לאויר חצר היא מתנית'. מכיון שהעבירן דרך חצר לא נטבלו. תפתר אי כרבי יוסי בי רבי יודה אי כרבי בשהיה דעתו לעשותן מוקצה ונמלך שלא לעשותן. אמר רבי אבין והוא שיהא בגג ארבע על ארבע מה הבית אינו טובל עד שיהא בו ארבע על ארבע אף הגג אינו פוטר עד שיהא בו ארבע על ארבע. דתני בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המזוזה ומן המעקה ומן העירוב ואינו טובל למעשרות ואין עושין אותו חיבור לעיר והנודר מן הבית מותר לישוב בו ואין נותנים לו ארבע אמות לפני פתחו ואין צמית ביובל ואינו מטמא בנגעים ואין הבעלים חוזרין עליו מעורכי מלחמה. מהו שיטבלו לבעל הבורגנין מן מה דתני בית ספר ובית תלמוד טובלין לספר ולא למשנה אבל לא לאחרים הדא אמרה שאין טובלין לבעל הבורגנין. רבי אומר ארבע אמות אף על פי שאין שם ארבע דפנות. ר"ש אומר ארבע דפנות אף על פי שאין שם ארבע אמות. רבי יהודה אומר ארבע אמות וארבע דפנות וכן היה רבי יודה מחייב במזוזה. מסתברא רבי יודה יודי לאילין

רבנין אילין רבנין לא יודון לרבי יודה אף על פי שיש
שם ארבע אמות וארבע דפנות שהוא פטור מן המזוזה
ואינו טובל למעשרות :

דף טז, ב פרק ג הלכה ד משנה תאינה שהיא עומדת
בחצר אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. רבי
שמעון אומר אחת בימינו ואחת בשמאלו ואחת
בפיו. עלה לראשה ממלא חיקו ואוכל. גפן שהיא
נטועה בחצר נוטל את כל

דף יז, א פרק ג הלכה ד משנה האשכול וכן ברימון וכן
באבטיח דברי רבי טרפון. רבי עקיבה אומר מגרגר
באשכול ופורט ברימון וסופת באבטיח. כוסבר שהיא
זרועה בחצר מקרסם עלה עלה ואוכל ואם צירף
חייב. סיאה ואיזוב והקורנית שבחצר אם היו נשמרים
חייבין. תאינה שהיא עומדת בחצר ונוטה לגינה אוכל
כדרכו ופטור. עומד בגינה ונוטה לחצר אוכל אחת
אחת ואם צירף חייב. עומדת בארץ ונוטה בחוץ לארץ
או עומדת בחוצה לארץ ונוטה לארץ הכל הולך אחר
העיקר. ובבתי ערי חומה הכל הולך אחר
העיקר. ובערי מקלט הכל הולך אחר הנוף. ובירושלם
הכל הולך אחר הנוף :

דף יז, א פרק ג הלכה ד גמרא תני נותנין לו שהות לפצע
בה פעם ראשונה שנייה שלישית. רבי יונה בשם רבי
זעירא שאל ליקט את השנייה בתוך כדי שהות השנייה
נטבלו שתיהן. ר' לעזר בי רבי שמעון אומר שלש בימינו
ושלש בשמאלו ושלש בפיו רבי אלעזר בי רבי שמעון על
ידי דהוה אכלן הוה משער גרמיה כן. ר' לעזר בי ר'
שמעון אזל לגביה ר' שמעון בי ר' יוסי בן לקוניא חמוי
הוה מזג ליה והוא שתי מזג ליה והוא שתי. אמר ליה
לא שמעת מן אבוך כמה אדם צריך לגמות בכוס. אמר
ליה כמות שהיא אחת בצונין שתים בחמין שלש ולא
שיערו חכמים לא ביינך שהוא נאה ולא בכוסך שהוא
קטן ולא בכריסי שהיא רחבה. והוה רבי יהושע בן
קרח צווח ליה הלא בר חמרא. אמר ליה למה את

צווח לי כן. אמר ליה עד דערקת ואזלית לך
ללודקיא. אמר ליה ולא קוצין כסיחין כסחתי. אמר
ליה ולא היה לך לילך לסוף העולם להניח בעל הגינה
שיקוץ את קוצין. נתגלגלה מאיליהו מהו מחזרתה
כמה דתימר תמן מחזירן למקומן ואוכל ואוף הכא
כן. תמן במחזירן במקום פטור ברם הכא במחזירן
למקום חיוב. מה דמי לה היה עומד בראש התאנה מה
את עביד לה בעומד בעיר בעומד בשדה. ייבא כהדא
היה עומד בעיר ואמר יודע אני שהפועלים שוכחין עומר
שבמקום פלוני ושכחוהו הרי זה שכחה דכתיב בשדה
ושכחת ולא בעיר ושכחת.

דף יז, ב פרק ג הלכה ד גמרא תמן תנינן היה אוכל את
האשכול ונכנס מן הגינה לחצר רבי ליעזר אומר יגמור
ורבי יהושע אומר לא יגמור. רבי זעירה רבי חייה בשם
רבי יוחנן או דרבי טרפון כרבי ליעזר או רבי טרפון עבד
עוקצת האוכל מתחילתו. ר' אילא ר' איסי בשם ר'
יוחנן או ר' טרפון כר' ליעזר או רבי טרפון עבד אכילה
שתים ושלש אכילות כאכילה אחת. מאי טעמא דרבי
ליעזר משום שהתחיל בו בהיתר. אמר רבי נתן לא
שרבי ליעזר אומר משום שהתחיל בו בהיתר אלא שרבי
ליעזר אומר ימתין עד שיצא שבת או עד שיוצא חוץ
לחצירו ויגמור. תני בשם רבי נחמיה חצר שהיא נעדרת
הרי היא כגינה אוכלין בתוכה עראי. אמר רבי שמלאי
הלכה כרבי נחמיה. תני זרע רובה חייב נטע רובה
פטורה. אמר רב חסדא והוא שנטעה לנוייה של
חצר. הדא ילפא מן ההיא וההיא ילפא מן הדא. הדא
ילפא מן ההיא זרע רובה חייבת והוא שתהא
נעדרת. וההיא ילפא מן הדא שאם היתה נעדרת שהיא
פטורה והוא שעידר רובה. הדא דתימר אוכל כדרכו
ופטור בעומד בגינה. הדא דתימר אוכל אחת אחת
ופטור ואם צירף חייב בעומד בחצר. רבי ירמיה בעי
קומי רבי זעירא היתה ניטלת בדוקני. דלמא רבי
זעירא ורבי אבא בר כהנא ורבי לוי הוון יתבין והוה רבי
זעירא מקנתר לאילין דאגדתא וצוח להון סיפרי

קיסמי. אמר ליה רבי בא בר כהנא למה את מקנתר לון שאל ואינון מגיבין לך. אמר ליה מהו דין דכתיב (תהילים סה) כי חמת אדם תודך שארית חמות תחגור. אמר ליה כי חמת אדם תודך בעולם הזה שארית חמות תחגור לעולם הבא. אמר ליה או נימר כי חמת אדם תודך בעולם

דף יח,א פרק ג הלכה ד גמרא הבא שארית חמות תחגור בעולם הזה. אמר רבי לוי כשתעורר חמתך על הרשעים צדיקים רואין מה את עושה להן והן מודין לשמך. אמר רבי זעירא היא הפכה והיא מהפכה לא שמעינן מינה כלום. ירמיה בני אזל צור צור דוקניתא דהיא טבא מן כולם. תמן תנינן כל שהוא לפניס מן החומה הרי הוא כבתי ערי חומה חוץ מן השדות. רבי מאיר אומר אף השדות. מה טעמא דרבנין וקם בית אין לי אלא בית מנין לרבות בתי בדין בורות שיחין ומערות ומרחצאות ושובכות ומגדלות [ת"ל אשר בעיר]. יכול אף השדות ת"ל בית מה בית שהוא מיוחד שהוא בית דירה יצאו שדות שאינן בית דירה. מה טעמא דרבי מאיר (ויקרא כה) וקם הבית אין לי אלא בית מנין לרבות בתי בדין בורות שיחין ומערות ומרחצאות ושובכות ומגדלות והשדות תלמוד לומר (שם) אשר בעיר. אשר לו חומה פרט לבית הבנוי בחומה דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר כותל החיצון הוא החומה. רבי יהודה דריש אשר לו חומה. רבי שמעון דריש אשר לא חומה. אמר רבי חיננא והוא שעלה דרך הנוף אבל אם עלה דרך העיקר כבר קלטו העיקר. מתניתא דבית שמאי היא דבית שמאי אומרין הכל כלפניס. ואית בהן תנייא קדמייא כבית שמאי:

מסכת מעשרות פרק ד

דף יח, א פרק ד הלכה א משנה הכובש השולק המולח בשדה חייב. המכמר באדמה פטור. המטבל בשדה פטור.

דף יח, ב פרק ד הלכה א משנה הפוצע זיתים שיצא מהן השרף פטור. הסוחט זיתים על בשרו פטור ואם סחט ונתן לתוך ידו חייב. המקפא לתבשיל פטור. ולקדירה חייב מפני שהוא כבור קטן:

דף יח, ב פרק ד הלכה א גמרא הכובש השולק כו'. אור טובל. מקח טובל. מלח טובלת. תרומה טובלת. שבת טובל. חצר בית שמירה טובלת. דאמר רבי יוחנן הרי מקח ושבת וחצר אינן תורה. רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש המחזור שבכולן זו חצר בית שמירה. הכובש עד שיכבוש כל צרכו השולק עד שישלוק כל צרכו. נשמעינה מן הדא המהבהב שיבלין באור נטבלו. בלא כך אינן מחוסרין מלאכה על ידי האור. שנייא היא שהוא גמר מלאכתו. ויידא אמרה דא המקטף שיבלין לעיסתו לאוכלן מלילות ניטבלו. לעשותן עיסה לא נטבלו. כבש ושלק שלא מדעת הבעלים תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש דאיתפלגון הממרח כריו של חבירו שלא מדעתו ר' יוחנן אמר נטבל ורבי שמעון בן לקיש אמר לא נטבל. אמר רבי יודן תמן אפשר לו שלא לכבוש. שלקו ברשות ההקדש פדאו והכניסו לחצר בית שמירה מהו. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש נטבל זו תורה וזו אינה תורה. הכניסו לחצר בית שמירה פדיו ושלקו מהו דברי הכל נטבל. וכי מה עשה מעשה ברשות ההקדש. הקדישו ושלקו הכניסו לחצר בית שמירה פדיו ושלקו מהו דברי הכל נטבל. פדיו וצימקו מהו אין תימר האור טובל האור

דף יט, א פרק ד הלכה א גמרא פוטר ואין תימר אין האור טובל אין האור פוטר. רבי ירמיה בעי טיגנו בשדה מהו בלא כך אין האור טובל אילו אפשר דלא מיתן גביה משח בעי הוה רבי יוסי בר כהנא אמר רבי

יונה תני רבי חלפתא בן שאול עשה היסב בשדה טובל
אם לא היסב אינו טובל אין הוא היסב שהוא טובל כל
היסב שיש בו יין קצב להיסב ולא היסב. תני השום
והשחליים והחרדל ששחקו בשדה טבלו. עד כדון
בשום של טבל ששחקו בשמן של חולין. שום של חולין
ששחקו בשמן של טבל. רבי זעירא רבי חייא בר אשי
בשם רב אשכול שסחטו לכוס נטבל לתמחוי לא
נטבל. בלא כך אין האור טובל תפתר בתבשיל
צונין. לקדירה חייב אמר רבי לעזר לקדירה ריקנית
היא. מתניתא לא אמר כן אלא המקפה לתבשיל פטור
לקדירה חייב מפני שהוא כבור קטן:

דף יט, א פרק ד הלכה ב משנה תינוקות שטמנו תאנים
לשבת ושכח לעשרן לא יאכלו מוצאי שבת עד
שיעשרו. כלכלת שבת בית שמאי פוטרין ובית הלל
מחייבין רבי יהודה אומר אף הלוקט כלכלה לשלח
לחבירו לא יאכל עד שיעשר. הנוטל זיתים מן המעטן
טובל אחד אחד במלח ואוכל. אם מלח ונתן לפניו
חייב. רבי לעזר אומר מן המעטן הטהור חייב מן
המעטן הטמא פטור מפני שהוא מחזיר את
המותר. שותין על הגת בין על החמין בין על הצונן
ופטור דברי רבי מאיר רבי אלעזר בי רבי צדוק
מחייב. וחכמים אומרים על החמין חייב ועל הצונן
פטור:

דף יט, א פרק ד הלכה ב גמרא רב המנונא אמר תינוק
שחיפה כלכלה לשוק נטבלה. מקום שמחשבתו של
גדול מתקיימת שם מעשיו של קטן מתקיימין. רבי
זעירא בעי כלום מחשבתו של גדול מתקיימת עד
שיפתח לשוק ודכוותה אין מעשיו של קטן מתקיימין
עד שיפתח לשוק. מתניתא פליגא על רב המנונא
תינוקות שטמנו תאינים לשבת ושכחו לעשרן לא יאכלו
למוצאי שבת עד שיתעשרו. ר' זעירא בשם רב המנונא
תפתר בשלקטום עם דמדומי חמה והוכיח מעשה שלהן
על מחשבתן. לית הדא פליגא על דר' יוחנן דר' יוחנן
אמר השבת טובלת מפני שלקטום לשבת הא אם

לקטום שלא לשבת לא. ר' יונה בשם רבה מנונא אפי' לקטום לשבת אוכל מהן עראי לערב שבת.

דף יט, ב פרק ד הלכה ב גמרא אפי' על דרבי שמעון בן לקיש לית היא פליגא. ולא תינוקות אינון ואפילו לקטום לשבת כמי שלקטום שלא לשבת. רבי יוסי בשם רבי הילא תיפטר שלקטום עם דמדומי חמה והוכיח מעשה שלהם על מחשבתן. רבי לעזר בשם רבי הושעיה בכלכלה של תאנים היא מתניתא. דבי רבי ינאי אמרי אפי' נצרה. רבי לעזר בן אנטיגנוס בשם רבי לעזר בי רבי ינאי תפטר בתאינה המיוחדת לשבת. דלמא רבי חייא רבי אימי רבי איסי הוון יתבין עבר חד טעין כלכלה דתאינים א"ל ליזבון א"ל כלכלת שבת אינה מזבנה. רבי חייא בשם רבי יוחנן לא אמר רבי יודא אלא בכלכלת שבת. אי אמר רבי יהודה בליקט כלכלה לשלחה לחבירו שהוא מקפיד עליה ככלכלת שבת. לית הדא פליגא על רב דרב אמר הוא אסור לוכל. פתר לה בעושה מעטן בשדה. וקשיא אם מלח טובלת למה לי צירוף ואם צירוף למה לי מלח אלא על ידי זה ועל ידי זה. מה נן קיימין אם בשיש שני מעטנין דברי הכל אסור אם כשאין לו אלא מעטן אחד דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין כשיש לו מעטן טהור ולחבירו מעטן טמא. אמר רבי ליעזר אדם מחזיר על מעטן של חבירו ורבנין אמרי אין אדם מחזיר למעטן של חבירו. אמר רבי יוחנן על החמין חייב שהוא קבע על הצוננין פטור שהוא עראי יכול הוא מחזרתיה דאמר רבי יוסי בשם רבי זעירא רבי יונה ורבי זעירא בשם רבי לעזר אף במה שבלגין לא נטבל מפני שהוא עתיד להחזירו בדבר שלא נגמרה מלאכתו:

דף כ, א פרק ד הלכה ג משנה המקלף בשעורים מקלף אחת אחת ואוכל ואם קילף ונתן לתוך ידו חייב. המולל מלילות של חיטים מנפית על יד על יד ואוכל ואם ניפח ונתן לתוך חיקו חייב:

דף כ,א פרק ד הלכה ג גמרא א"ר זעירא יכיל אנא מקלף תרתי תרתי ותני כן בשעורים שנים פטור שלש חייב בחיטים שלש פטור ארבע חייב. הונא בר חיננא ורב תחליפא בר אימי הוון יתבין קומי רבי לעזר. אמר רבי יונה אין כולהון בר אימי ההן בר רב אימי אין כולהון בר רב אימי והויין ליה עד קישרי אצבעותיה והוון סבין מיניה והפך אפוי לכותלא וחוי לון מלא שיעלון. ותני כן ובלבד שלא ינפח לא בקנון ולא בתמחוי. ולענין שבת עד כגרוגרות. רבי חייא בר אדא בעי קומי רבי מנא הכא את אמר בשעורין שתיים פטור שלש חייב וכא את אמר הכין. אמר ליה שנייא היא הכא שהוא מחזיר את המותיר. ותני כן במה דברים אמורים בזמן שאינו סמוך לגורן אבל היה סמוך לגורן אפי' יתר מכן מותר מפני שהוא מחזיר את המותר:

דף כ,א פרק ד הלכה ז משנה כוסבר שזרעה לזרע ירקה פטור. זרעה לירק מתעשר זרע וירק. רבי ליעזר אומר השבת מתעשר זרע וירק וזירים וחכמים אומרים אינו מתעשר זרע וירק אלא השחליים והגרגר בלבד. ר"ג אומר תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן חייבות במעשר. רבי ליעזר אומר הצלף מתעשר תמרות וקפרס רבי עקיבה אומר אינו מתעשר אלא אביונות מפני שהן פרי:

דף כ,א פרק ד הלכה ז גמרא חזקיה אמר כיון שלקט ממנה שתיים ושלוש מורויות באה במחשבת ירק. אף לענין הזרע כן כיון שמנע ממנה שתיים ושלוש מורויות באה למחשבת זרע. זרעה לזרע מתעשרת לשעבר זרעה לירק מתעשרת לבא. זרעה לזרע ולירק או שזרעה לזרע ואח"כ חישב עליה לירק מעשר מזרעה על ירקה ומירקה על זרעה. ושלקט ממנה לפני ראש השנה אבל אם ליקט ממנה לאחר ראש השנה זרעה מתעשר לשעבר וירקה מתעשר בשעת לקיטתו עישורו. וכשהביא שליש לפני ראש השנה אבל אם הביא שליש לאחר ראש השנה בין ירקה בין זרעה מתעשר לבא. תני שבת שזרעה לזרע מתעשרת זרע

ואינה מתעשרת ירק זרעה לירק מתעשרת זרע וירק
ואינה מתעשרת זירין זרעה לזירין מתעשרת זרע וירק
ואינה מתעשרת זירין זרעה לזירין מעשרת זרע וירק
אלא השחליים והגרגר בלבד. כיני מתניתא אין לך דבר
שזרעו לזרע מתעשר זרע וירק אלא השחליים והגרגר
בלבד.

דף כ,ב פרק ד הלכה ד גמרא מה פליגין כשזרעו לזרע
אבל אם זרעו לירק אף רבנן מודיי ותני כן נהגין בבת
ניין בירקו בהיתר דברי רבי ליעזר. לא אמר אלא דברי
רבי ליעזר הא דברי הכל חייב. תני הפול והשעורין
והתלתן שזרען לירק בטלה דעתו זרען חייב וירקן
פטור. אמר רבי ירמיה עוד היא דרבי ליעזר. שמואל
אמר קפרס אסור משום קליפין. ותני כן (ויקרא יט)
וערלתם ערלתו את פריו דבר שהוא עורל את פריו. רב
מפקד לאילין דבי רב אתי רב הונא המנונא מפקד
לחברייא תיהוון מפקדין לנשיכון כד הינון כבשין הדא
קפרס דיהוון מרימין אילין ביטיתא. אמר רבי בא
אסברי רבי זעירא כל הקליפין גדילות עם הפרי וזה פרי
מלמעלן וקליפין מלמטן. הקפרס והתמרות מין אחד
הן. מעשר מקפרס על התמרות ומן התמרות על
הקפרס אבל לא מהן על האביונות ומן האביונות
עליהן. אביונות נותנין עליהן חומרי אילן וחומרי
זרעין. וליידה מילה שאם היתה שנייה נכנסת לשלישי
שהוא מפריש ופודהו ונותנו לעני. הצלף בית שמאי
אומרים כלאים בכרם ואינו כלאים בזרעים ובית הלל
אומרים אינו כלאים לא בכרם ולא בזרעים. תני רבי
חיננא בר פפא את שהוא עולה מגזעו מין אילן משרשיו
מין ירק. התיבון הרי הכרוב עולה מגזעו. כאן בודאי
כאן בספק:

מסכת מעשרות פרק ה

דף כ,ב פרק ה הלכה א משנה העוקר שתלים מתוך
שלו ונוטע לתוך שלו פטור. לקח במחובר לקרקע

פטור. לקט לשלח לחבירו פטור. רבי לעזר בן עזריה אומר

דף כא, א פרק ה הלכה א משנה אם יש כיוצא בהו נמכרים בשוק הרי אלו חייבין. העוקר לפת וצנונות מתוך שלו ונוטע לתוך שלו לזרע חייב מפני שהוא גורן. בצלים שהשרישו בעליה טהרו מלטמא. נפלה עליהן מפולת והן מגולין הרי אלו כנטועין בשדה:

דף כא, א פרק ה הלכה א גמרא העוקר שתלים מתוך שלו כו'. רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש רבי עקיבה היא דתנינן תמן נוטל מן הגורן וזורע ופטור מן המעשרות עד שימרח דברי רבי עקיבה. רבי חייא בשם רבי יוחנן דברי הכל היא. מודין חכמים לרבי עקיבה בשתלים. מה בין חיטים מה בין שתלים חיטים גמר מלאכה שתלים אינן גמר מלאכה. מודה רבי עקיבה לחכמים בלפת וצנונות שהן פסידין. וחיטין אינן פסידין חיטין יש להן גורן אחרת אילין אין להן גורן אחרת. לקט לשלח לחבירו פטור. רב אמר הוא אסור לוכל רבי שימי אמר קומי רבי יוסי בשם רבי אחא מה דאמר רב בשהכניסו לחצר בית שמירה כר"מ. א"ר מנא מתניתא אמרה כן לקח במחובר לקרקע פטור הא בתלוש חייב מאן אית ליה מקח טובל בפירות שלא נגמרה מלאכתן לא ר"מ.

דף כא, ב פרק ה הלכה א גמרא רבי חייה בשם רבי יוחנן דרבי יודה היא ותני כן רבי יודה אומר בשם רבי לעזר בן עזריה אף השולח לחבירו עטנין ושתילין וחבילי תלתן לא יאכל עד שיעשר שכן דרך בני אדם משלחין לחביריהן טבלים בדברים הללו. רבי שמעון בן לקיש אומר אפילו חבר ששילח לחבר צריך לעשר. חברייה בעיי ניחא עם הארץ חשוד חבר חשוד. אמר רבי יוסי וכי עם הארץ גבי תרומה לאו כחבר הוא אלא כיני נהגו בני אדם להיות משלחין לחבריהן טבלים בדברים הללו. ולא שנייא בין לזרע בין להבקר בין לחוצה לארץ. תמן תנינן לעולם הוא

נותן משום פאה ופטור מן המעשרות עד שימרח וכא את אמר הכין. תמן הוא מבקיר על הכל ברם הכא הוא מבקיר על הגידולין. והא תנינן חוץ לארץ. שנייא היא חוץ לארץ בין לעיקר בין לגידולין. כא לא שנייא בין לעיקר בין לגידולין. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש דו אמר טבל בטל ברוב ניחא. על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר אין הטבל בטל ברוב ימתין עד שיגדיל ויעשר לפי כולו.

דף כב,א פרק ה הלכה א גמרא או נימר מה פליגי רבי יוחנן ור"ש בן לקיש בטבל שנטבל דבר תורה אבל בטבל שנטבל מדבריהן כל עמא מודיי שהטבל בטל ברוב. התיב רבי בא בר כהן קומי רבי יוסי והא תנינן כיוצא בו זיתי מסיק שנתערבו עם זיתי ניקוף. ענבי בציר עם ענבי עוללות. ולא טבל שנטבל מדבריהן הוא. אמר רבי מנא קיימתיה בשמן זיתי מסיק שנתערב עם שמן זיתי ניקוף. אמר רבי מנא לא שנו אלא לזרע הא לוכל פטור. רבי חייא בשם רבי יוחנן לא שנייא [בין לזרע] בין לוכל חייב מפני שהוא גורן. אמר רבי חנינה מפני שהוא מכניסן מן השני לעני ומן העני לשני. רבי יוחנן בשם רבי ינאי ערימה של בצלים שהשרישה התולש מהן בשבת פטור ואינו רוצה בהשרשתן. אמר ליה רבי שמעון בן לקיש מאי איכפלה שבת גבי מעשרות לא תנינן אלא אינו חושש לא משום כלאים ולא משום שביעית ולא משום מעשרות וניטלין בשבת.

דף כב,ב פרק ה הלכה א גמרא אמר רבי זעירא לרבי אבהו חמי מה אמר לא אמר אלא מאי איכפלה שבת גבי מעשרות. הא שביעית איכפלה שאם היה רוצה בהשרשתן שהן אסורים משום ספיחין ואם לאו מותרין משום ספיחין. אמר ר' מיישא לרבי זעירא ודא היא דרובא אלו תני בצל <יד> יחידי יאות. השרישו בקופה הרי הן בחזקתן למעשרות ולשביעית ואם היו טמאים לא עלו מידי טומאתן השרישו בעלייה הרי הן בחזקתן למעשרות ולשביעית ואם היו טמאין עלו מידי

טומאתן. בחזקתן ואת אמר עלו ר' יוסי בשם רבי לא התורה ריבתה בטהרת זרעים מ"ט (ויקרא ט) וכי יפול מנבלתם על כל זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא. תני לא יתלוש עבר ותלש אית תניי תניי חייב אית תניי תני מותר. מאן דאמר אסור מתיר מ"ד חייב פטור ניחא דלא צורכה דלא מותר רבי שמעון בן לקיש אמר חייב:

דף כב, ב פרק ה הלכה ב משנה לא ימכור אדם את פירותיו משבאו לעונת המעשרות למי שאינו נאמן על המעשרות ולא בשביעית למי שהוא חשוד על השביעית. ואם ביכירו נוטל את הבכורות ומוכר את השאר. לא ימכור אדם את תבנו ואת גפתו ואת זגיו למי שאינו נאמן על המעשרות להוציא מהן משקין ואם הוציא חייב במעשרות

דף כג, א פרק ה הלכה ב משנה ופטור מן התרומה. שהתורם בלבו על הקוטעים ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן. הלוקח שדה ירק בסוריא אם עד שלא באו לעונת המעשרות חייב משבאו לעונת המעשרות פטור ולוקט כדרכו והולך. רבי יהודה אומר אף ישכור פועלין וילקט. אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים בזמן שקנה קרקע אבל בזמן שלא קנה קרקע אף על פי שלא באו לעונת המעשרות פטור. רבי אומר אף לפי חשבון:

דף כג, א פרק ה הלכה ב גמרא כיני מתניתא לא ימכור אדם את שדהו ר"ש מתיר מפני שהוא אומר לו הרי מכרתי את שלי צא ותבע את שלך. עבר ומכר מעשר ואוכל ואינו מעשר מה שהוא מוכר ואין אנו אחראין לרמאין. תני לא יתרום עבר ותרם רבי ברכיה אמר יפה כחו רבי מנא אמר לא יפה כחו. אותה התרומה שהוא מפריש טובלה למעשר. רבי חנניה חברון דרבנין בעי תרם אחד בששים שהיא אחד מששים ואחד על הקוטעין ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן. א"ר יוסי ולא מתניי היא שהתורם בלבו על הקיטעין ועל הצדדין

ועל מה שבתוך התבן. כלום צריכה אלא ביתר. תני
שדה שהביאה שליש לפני גוי ולקחה

דף כג, ב פרק ה הלכה ב גמרא ממנו ישראל רבי עקיבה
אומר התוספת פטור וחכמים אומרים התוספת
חייב. רבי אבינא עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר אף
חכמים לא חייבו בתוספת אלא לשעבר שאם היה שני
שני עני עני. תני רבי יונתן בי רבי יוסי אומר מניין
לתבואה שהביאה שליש לפני ראש השנה כונסה אותה
בשביעית. תלמוד לומר (שמות כג) ואספת את
תבואתה בשביעית. רבי אבינא עולא בר ישמעאל בשם
רבי לעזר אתיא דרבי יונתן בי רבי יוסי בשיטת רבי
עקיבה רבו כמה דרבי עקיבה אמר אחר שליש הראשון
את מהלך כן רבי יונתן בי רבי יוסי אומר אחר שליש
הראשון את מהלך. אמר רבי זעירא לרבי אבינא
תרתין מילין אתון אמרין ואינן פליגין הדא על
הדא. הכא אתון מרין אף חכמים לא חייבו בתוספת
אלא לשעבר שאם היה שני שני עני עני והכא אתון מרין
אתיא דרבי יונתן בי רבי יוסי בשיטת רבי עקיבה
רבו. אי דאתיא דרבי יונתן בי רבי יוסי בשיטת רבי
עקיבה רבו כמה דרבי עקיבה אוסר ספיחין תורה כן
רבי יונתן בי רבי יוסי אוסר ספיחים תורה. הביאה
פחות משליש לפני שביעית ונכנסה שביעית אסורה
משום ספיחים ולא חלה עליה קדושת שביעית שכבר
היו עשבים ולא חלה עליהן קדושת שביעית. הביאה
פחות משליש לפני שמינית ונכנסה שמינית מותרת
משום ספיחים וחלה עליהן קדושת שביעית. רבי יוחנן
ורבי שמעון בן לקיש תריהון מרין מודים חכמים לרבי
עקיבה בסדרן של שנים שאם היה שני שני עני
עני. אמר רבי יוחנן הבקר והקדש בסוריא מחלוקת ר'
עקיבה וחכמים. א"ר שמעון בן לקיש מודי ר' עקיבה
לחכמים בחנט והשרשה.

דף כד, א פרק ה הלכה ב גמרא זרע בחורבה והביאה
שליש וסיכך על גבה. על דעתיה דרבי עקיבה התוספת
חייב ועל דעתייהו דרבנן התוספת פטור. זרע בבית

והעביר הסכך וסיכך על גביו על דעתיה דרבי עקיבה התוספת פטור ועל דעתין דרבנן התוספת חייב. ואף בחלה כן מחלוקת רבי עקיבה וחכמים. מה את בעי מרבי עקיבה דרבי עקיבה אמר פירות חוצה לארץ שנכנסו לארץ חייבין בחלה אין יסבור רבי עקיבה כרבי ליעזר יאות את מקשי. רבי בון בר חייא בעי קומי רבי זעירא זרע בעציץ שאינו נקוב ונקב אמר ליה עכשיו נקב: אמר רבי אבין אתיא דרבן שמעון בן גמליאל בשיטת רבן גמליאל זקיננו דתנינן תמן ישראל שהיו אריסין לגוים בסוריא רבי ליעזר מחייב פירותיהן למעשרות ולשביעית ורבן גמליאל פוטר רבי אומר לפי חשבון על ראשה:

דף כד,ב פרק ה הלכה ג משנה המתמד ונתן מים במידה ומצא כדי מדתו פטור. רבי יהודה מחייב. מצא יותר על מדתו מוציא עליו ממקום אחר לפי חשבון. חוררי הנמלים שלנו בצד הערימה מחייבת הרי אלו חייבין שידוע שמדבר הגמור היו גוררין כל הלילה. שום בעל בכי ובצל של רכפא וגריסים הקילקין ועדשין המצריות. רבי מאיר אומר אף הקריקס. רבי יוסי אומר אף הקרטניס פטורים מן המעשרות ונלקחין מכל אדם בשביעית. זרע לוף העליון זרע כרישין זרע בצלים זרע לפת וצנונות ושאר זירעוני גינה שאינן נאכלין פטורים מן המעשרות ונלקחים מכל אדם בשביעית שאף על פי שאביהן תרומה הרי אלו יאכלו:

דף כד,ב פרק ה הלכה ג גמרא א"ר אבהו זימנין אמר לה בשם רבי לעזר זימנין אמר לה בשם רבי יוסי בי רבי חנינא והוא שהחמיץ. תמן תנינן התמד עד שלא החמיץ אינו ניקח בכסף מעשר ופוסל את המקוה. משהחמיץ ניקח בכסף מעשר ואינו פוסל את המקוה. מתניי דרבי יודה היא דתנינן תמן המתמד ונתן מים במידה ומצא כדי מדתו פטור רבי יודה מחייב. אמר רבי אבהו זימנין אמר לה בשם רבי לעזר וזמנין אמר לה בשם רבי יוסי בי רבי חנינא והוא שהחמיץ. אמר רבי יוסי דברי הכל היא שכן אפילו מי

מלח ניקחין בכסף מעשר. מהו מוציא מעשרות הא תרומה לא שהתורם בלבו על הקוטעין ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן.

דף כה, א פרק ה הלכה ג גמרא הממרח כריו של חבירו שלא מדעתו רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר נטבל ורבי שמעון בן לקיש אמר לא נטבל. מתיב רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש והא תנינן וכן נשים שנתנו לנחתום לעשות להן שאור אם אין בשל אחת מהן כשיעור פטורה מן החלה. ואם בשל כולהון כשיעור. אמר ליה שכן העושה עיסה על מנת לחלקה עיסה פטורה מן החלה. והתנינן נחתום שעשה עיסה לחלקה חייב בחלה. אמר ליה לא תתיביני נחתום. נחתום לא בדעתו הדבר תלוי בדעת הלכות הדבר תלוי שמא ימצא לקוחות ויטבול מיד. אמר ליה והא תני חוררי הנמלין שלנו בצד הערימה החייבת הרי אלו חייבין הא בצד ערימה פטורה פטורין. אמר רבי יונה אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן

דף כה, ב פרק ה הלכה ג גמרא משום יאוש. שמואל בר אבא אמר והן שגיררו ראשי שיבלין. מתיב רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן והתנינן הקדישן עד שלא נגמרו וגמרן הגיזבר ואחר כך פדיין פטורים הרי הגיזבר כאחר הוא ואת אמרת מה שעשה עשוי. אמר ליה תפתר כמאן דאמר גיזבר כבעלין ודלא כרבי יוסי דרבי יוסי אמר גיזבר הוא כאחר. רבי חנניה חברון דרבנין בעי ואפילו יש בכולהון כשיעור יעשה כדבר שלא נגמרה מלאכתו ויהא פטור דא"ר יוסי בשם רבי זעירא בשם רבי לעזר אף מה שבלגין לא נטבל מפני שהוא עתיד להחזירו בדבר שלא נגמרה מלאכתו: איזו שום בעל בכי כל שאין לו אלא חור אחד מקיף את העמוד. אמר רבן שמעון בן גמליאל כל שאין לו אלא קליפה אחת. איזו בצל של ריכפא כל שעוקצו נמעך לתוכו. רבן גמליאל אומר כל שאין לו אירס. אילו הן גריסין הקילקין אילו המרובעין. תני רבן שמעון בן גמליאל [אומר] אין מרובע מששת ימי בראשית. התיב

רבי ברכיה והתנינן גופה של בהרת כגריס הקילקי מרובע. א"ר ביסנא כל גרמא היא אמרה לית ליה מרובע. ולמה תנינן דירבענה היא. והא נגעה. מלא קיטרין. והא אביבא דפילא. עגול הוא מלמטן.

דף כו, א פרק ה הלכה ג גמרא אית דבעי מימר לא אמר רבן שמעון בן גמליאל אלא בבריות. ותני כן מרובע באוכלין ואין מרובע בבריות. אילו הן עדשין המצריות כל שגלגליהן חדין. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שאין להן צרורות. אילו הן הקריקס כל שעוקציהן מעוטין והלקטיהן מרובין. מה דמי לה אמר רבי יוסי כגון אילין קונייתא. רבי ירמיה בעי כרכמין מהו שיהו מותרין משום ספיחין. התיב רבי תנחום בר ירמיה והתנינן והחשוד על השביעית אין לוקחין מהן פשתן אפילו סרוק. ופשתן לאו קיסמין הוא. אמר רבי חיננא מפני זרעה. רבי מנא אמר אם מפני זרעה והתנינן החשוד להיות מוכר תרומה לחולין אין לוקחין ממנו מים ומלח. אית לך מימר מים ומלח מפני זרעו לא משום קנס אף הכא משום קנס. מנחם בר מבסימא אחוי דיונתן קיפא בשם רבי אמי פשתן נלקחת מכל אדם בשביעית. הדא דתימר כשאינו יודע אם חשוד הוא אם אינו חשוד הא דבר בריא שהוא חשוד אסור. זוגא קריביה דרבי בא בר זבדי בשם רבי אבהו ביקייה נלקחת מכל אדם בשביעית. הדא דתימר כשאינו יודע אם חשוד הוא אם אינו חשוד הא דבר בריא שהוא חשוד אסור. זוגא קריביה דרבי בא בר זבדי בשם רבי אבהו ביקייה נלקחת מכל אדם בשביעית. אמר רבי יוסי מתניי אמרה כן זרע לוף העליון זרע כרישין זרע בצלים זרע לפת וצנונות ושאר זרעוני גינה שאינן נאכלין. ותני עלה זרע אסטיס וזרע קוצה וזרע

דף כו, ב פרק ה הלכה ג גמרא ביקייה הא ביקייה עצמה לא. דילמא דלא איתאמרת אלא כשאינו יודע אם חשוד הוא אם אינו חשוד הוא הא דבר בריא שהוא חשוד אסור. כיני מתניתא זרע הסילון של לוף. חדא

איתא הוה לה ירבוזין דתרומה גו כפתה נפלון לגינתא
וצמחון. אתא עובדא קומי רבי יוחנן ושרא. אמר ליה
רבי חייא בר ווא ולא מתניתא היא שאף על פי שאביהן
תרומה הרי אלו יאכלו. אמר ליה בבלייא מן דליית לך
חספא אשכחת מרגניתא את אמר ולאן מתניתא היא: